

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึง การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ เกษตรกร อำเภอแม่ื่อน จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง ประกอบการอธิบายซึ่งสามารถแบ่งเป็น 6 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรใน อำเภอแม่ื่อน จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 การตัดสินใจในการเลือกใช้การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 3 ระดับความรู้ความเข้าใจตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้นำไปปฏิบัติ ในชีวิตประจำวันของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ลักษณะการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านวิธีปฏิบัติใน การใช้พื้นที่ทำการเกษตร วัตถุประสงค์ของการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตและการประกอบอาชีพ ความ ตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การใช้จ่ายใช้สอย การลด รายจ่าย และสุขภาพอนามัยของเกษตรกร อำเภอแม่ื่อน จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 5 ระดับความพอใจของเกษตรกร อำเภอแม่ื่อน จังหวัดเชียงใหม่ที่ดำเนินชีวิต ตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 6 ปัญหา-อุปสรรค แนวทางการแก้ไข และข้อเสนอแนะในการใช้ แนวทางปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงดำเนินชีวิต

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกรใน อำเภอแม่ื่อน จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 8 6 ราย ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน แรงงานเกษตรในครัวเรือน กิจกรรมการเกษตร ขนาดพื้นที่ถือครองทั้งหมด รายได้จากอาชีพเกษตร รายได้อื่นๆนอกจากการเกษตร รายจ่ายในครัวเรือน และแหล่งเงินทุน ข้อมูลทั่วไปของ เกษตรกร ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ดังนี้

1.1 เพศ

จากผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรในอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ร้อยละ 44.2 เป็นเพศชาย และร้อยละ 55.8 เป็นเพศหญิง อันเกิดจากการฝึกอบรมเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในปี 2549 สำนักงานเกษตรอำเภอเป็นผู้ทำการคัดเลือกเกษตรกรเอง รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนเพศของเกษตรกรในอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

N = 86

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	38	44.2
หญิง	48	55.8
รวม	86	100.0

1.2 อายุ

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 48 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 22.84 โดย เกษตรกรมีอายุมากที่สุด 68 ปี อายุน้อยที่สุด 22 ปี สาเหตุที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอายุมาก เนื่องจากเป็นเกษตรกรผู้นำเป็นส่วนใหญ่ โดยที่ กลุ่มเกษตรกรในอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 29.1 มีช่วงอายุ 49-57 ปี รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 58-68 และอายุช่วง 40-48 ปี ร้อยละ 19.8 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ช่วงอายุของเกษตรกรในอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

N = 86

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
22 - 30	10	11.6
31 - 39	16	18.6
40 - 48	17	19.8
49 - 57	15	29.1
58 - 68	18	20.9
รวม	86	100.0

อายุเฉลี่ย 48.0 ปี

อายุสูงสุด 68.0 ปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 22.84 อายุต่ำสุด 22 ปี

1.3 ระดับการศึกษาสูงสุด

จากการศึกษา วุฒิสถูที่สุดที่ผู้ให้ข้อมูลได้รับการศึกษาเล่าเรียนในสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน พบว่า ร้อยละ 69.8 ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 9.3 จบการศึกษาในระดับมัธยมต้น และระดับมัธยมปลาย โดยที่ร้อยละ 5.8 จบการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของเกษตรกรในอำเภอแม่ื่อน จังหวัดเชียงใหม่

N = 86

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา (ป1-ป6)	65	75.6
มัธยม (ม.1-ม.6/มศ.1-มศ.5)	16	18.3
ปวช./ปวส./ปริญญาตรี	5	5.9
รวม	86	100.0

1.4 สถานภาพทางสังคม

จากการศึกษา พบว่า สถานภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 68.6 เป็นผู้นำองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยที่ร้อยละ 17.4 ไม่มีสถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม และร้อยละ 14.0 เป็นผู้นำกลุ่มเกษตรกร เช่นกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ฯ รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สถานภาพทางสังคมของเกษตรกรในอำเภอแม่ื่อน จังหวัดเชียงใหม่

N = 86

สถานภาพทางสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้นำองค์กร	71	82.6
ไม่มีสถานภาพการเป็นผู้นำ	15	17.4
รวม	86	100.0

1.5 การถือครองพื้นที่

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการถือครองพื้นที่ของตนเอง ของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.6 มีพื้นที่ถือครองอยู่ระหว่าง 1-5 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 16.3 มีพื้นที่ถือครองตั้งแต่ 16-10 ไร่ แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองของตนเอง อยู่ระหว่าง 1-5 ไร่ รายละเอียดคําดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ขนาดพื้นที่ถือครองของเกษตรกร

N = 86

ขนาดพื้นที่ถือครอง (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี 1-5 ไร่	65	75.6
มี 6 – 10 ไร่	14	16.3
มี 11 – 15 ไร่	6	7.0
มี 15 ไร่ขึ้นไป	1	1.2
รวม	86	100.0

ขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 4.1 ไร่
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.64

ขนาดพื้นที่ถือครองสูงสุด 20 ไร่
ขนาดพื้นที่ถือครองต่ำสุด 1 ไร่

1.6 ขนาดพื้นที่เช่าทำกิน

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่เช่าทำกิน ของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.2 เช่าพื้นที่อยู่ระหว่าง 1-5 ไร่ ร้อยละ 3.5 เช่าพื้นที่อยู่ระหว่าง 6-10 ไร่ มีเพียงเล็กน้อย คือร้อยละ 1.2 ไม่ได้เช่าพื้นที่ทำกินและเช่าพื้นที่ทำกินระหว่าง 11-15 ไร่ รายละเอียดคําดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ขนาดพื้นที่เช่าทำกินของเกษตรกร

N = 86

ขนาดพื้นที่เช่า(ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้เช่า	1	1.2
เช่า 1- 5 ไร่	81	94.2
เช่า 6 -10 ไร่	3	3.5
เช่า 11 – 15 ไร่	1	1.2
รวม	86	100.0
ขนาดพื้นที่เช่าทำกินเฉลี่ย 3.26 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.98		ขนาดพื้นที่เช่าทำกินสูงสุด 15 ไร่ ขนาดพื้นที่เช่าทำกินต่ำสุด 1 ไร่

1.7 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

เกี่ยวกับจำนวนสมาชิกในครอบครัว ของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล พบว่าเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.42 โดยเกษตรกรร้อยละ 53.5 มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 3-4 คน รองลงมาร้อยละ 26.7 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 5-6 คน และร้อยละ 17.4 มีจำนวนสมาชิก 1-2 คน รายละเอียดดังตารางที่

ตารางที่ 7 จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกร

N = 86

จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	15	17.4
3-4	46	53.5
5-6	23	26.7
7	2	2.3
รวม	86	100.0
จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.42		จำนวนสมาชิกในครอบครัวสูงสุด 7 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวต่ำสุด 1 คน

1.8 จำนวนแรงงานในครอบครัว

เกี่ยวกับแรงงานในครอบครัว ของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล พบว่าเกษตรกรมีแรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 2 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 โดยร้อยละ 76.7 มีแรงงานในครอบครัวจำนวน 1-2 คน รองลงมาร้อยละ 20.9 มีแรงงานในครอบครัว 3-4 คน และร้อยละ 2.4 มีจำนวนแรงงานในครอบครัว 5-6 คน รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แรงงานในครอบครัวของเกษตรกร

N = 86

แรงงานในครอบครัว (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	66	76.7
3-4	18	20.9
5-6	2	2.4
รวม	86	100.0

จำนวนแรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 2 คน
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.974

จำนวนแรงงานในครอบครัวสูงสุด 5 คน
จำนวนแรงงานในครอบครัวต่ำสุด 1 คน

1.9) กิจกรรมการเกษตรที่ทำในครัวเรือน

กิจกรรมการเกษตรที่ทำในครัวเรือน ได้แก่ ปลูกข้าว ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงปลาหรือสัตว์น้ำ และ เลี้ยงสัตว์ พบว่า เกษตรกรมี กิจกรรมการเกษตรเฉลี่ย 3 อย่าง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.093 โดยร้อยละ 37.2 มีกิจกรรมการเกษตรในครัวเรือน 2 อย่าง และ ร้อยละ 30.2 มีกิจกรรมการเกษตรในครัวเรือน 3 อย่าง รายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 กิจกรรมการเกษตรที่ทำในครัวเรือน

N = 86

กิจกรรมการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 อย่าง	5	5.8
2 อย่าง	32	37.2
3 อย่าง	26	30.2
4 อย่าง	17	19.8
5 อย่าง	4	4.7
6 อย่าง	2	2.3
รวม	86	100.0

กิจกรรมการเกษตรเฉลี่ย 3 อย่าง
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.093

กิจกรรมการเกษตรต่ำสุด 1 อย่าง
กิจกรรมการเกษตรสูงสุด 6 อย่าง

1.10 รายได้ภาคเกษตรของเกษตรกร

รายได้ของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล จากการทำเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ พบว่าเกษตรกรมีรายได้ภาคเกษตรเฉลี่ย 5,291 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 45.32 โดยร้อยละ 91.9 มีรายได้ระหว่าง 2,000-5,599 บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 5.8 มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,600 – 9,199 บาทต่อเดือน รายละเอียดดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 รายได้ภาคเกษตรของเกษตรกร

N = 86

รายได้จากการเกษตร (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2,000-5,599	79	91.9
5,600-9,199	5	5.8
9,200-12,799	1	1.2
12,800-16,399	0	0.0
16,400-20,000	1	1.2
รวม	86	100.0

รายได้ภาคเกษตรเฉลี่ย 5,291.0 บาท/เดือน รายได้ภาคเกษตรต่ำสุด 2,000 .0 บาท/เดือน
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 45.32 รายได้ภาคเกษตรสูงสุด 20,000 .0 บาท/เดือน

1.11 รายได้นอกภาคเกษตร

รายได้ของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล มีรายได้นอกภาคเกษตร เช่น การรับจ้าง จักสาน ขับรถรับจ้างพบว่า เกษตรกรมีรายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 4,360 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 20.45 ร้อยละ 61.6 มีรายได้อยู่ระหว่าง 1,000-4,799 บาท ต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 33.7 มีรายได้อยู่ระหว่าง 4,800-8,500 บาทต่อเดือน โดยที่ร้อยละ 2.3มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 16,200 – 20,000 บาทต่อเดือน รายละเอียดดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 รายได้นอกภาคเกษตรของเกษตรกร

N = 86

รายได้นอกภาคเกษตร (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1,000-4,799	53	61.6
4,800-8,599	29	33.7
8,600-12,399	1	1.2
12,400-16,199	1	1.2
16,200-20,000	2	2.3
รวม	86	100.00

รายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 4,360.0 บาท/เดือน รายได้นอกภาคเกษตรต่ำสุด 1,000.0 บาท/
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.974 รายได้นอกภาคเกษตรสูงสุด 20,000.0 บาท/เดือน

1.12 รายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือน

รายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือนของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรมี รายจ่ายของครัวเรือน เฉลี่ย 4,709 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2569.86 โดย รายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือน ร้อยละ 45.3 มีรายจ่ายอยู่ระหว่าง 4,200-6,899 บาท ต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 41.9 มีรายจ่ายอยู่ระหว่าง 1,500 – 4,199 บาทต่อเดือน โดยที่ร้อยละ 9.3 มีจ่ายในครัวเรือนระหว่าง 6,900 – 9,599 บาท ต่อเดือน รายละเอียดดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 รายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือน

N = 86

รายจ่ายของครัวเรือน (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1,500-4,199	36	41.9
4,200-6,899	39	45.3
6,900-9,599	8	9.3
9,600-12,299	2	2.3
12,300-15,000	1	1.2
รวม	86	100.00

รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย 4,709 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2569.86 รายจ่ายของครัวเรือนต่ำสุด 1,500 บาท/เดือน รายจ่ายของครัวเรือนสูงสุด 15,000 บาท/เดือน

1.13 แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินทุน ของเกษตรกรผู้ให้ข้อมูล มีแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่เป็นเงินทุนจากตัวเอง ร้อยละ 72.1 รองลงมาเป็นทุนจาก ธนาคารเพื่อการเกษตร 22.1 และร้อยละ 2.3 เป็นทุนจากพ่อค้า และกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 แหล่งเงินทุน

N = 86

รายจ่ายของครัวเรือน (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทุนตัวเอง	62	72.1
พ่อค้า	2	2.3
ธ.ก.ส.	19	22.1
ญาติ	1	1.2
กองทุนหมู่บ้าน	2	2.3
รวม	86	100.0

ตอนที่ 2 การตัดสินใจในการเลือกการดำเนินตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 การตัดสินใจในกิจกรรมที่ทำเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรด้วยตัวเอง

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรมีการตัดสินใจทำในกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 52.3 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาร้อยละ 24.4 อยู่ในระดับมาก และ ร้อยละ 19.8 อยู่ในระดัมากที่สุด โดยมีเพียงเล็กน้อยร้อยละ 3.5 มีการตัดสินใจทำเศรษฐกิจพอเพียงในระดับน้อยแสดงให้เห็นถึงถ้าเกษตรกรอำเภอแม่อนที่ผ่านการฝึกอบรมตัดสินใจเลือกการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับปานกลางแสดงให้เห็นถึงเกษตรกรยังมีทางเลือกตัดสินใจอื่นที่มีผลตอบแทนและรายได้ มากกว่าการดำเนินชีวิตตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแต่ถ้ามีวิธีการดำเนินชีวิตตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้ผลตอบแทนมากกว่าหนึ่งทางแล้ว ก็จะต้องมีการตัดสินใจเลือกทางหรือวิธีที่จะทำให้ได้ผลตอบแทนมากที่สุดรายละเอียดดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 การตัดสินใจในการเลือกการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยตนเอง

N = 86

การตัดสินใจในการเลือกการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยตนเอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	17	19.8
มาก	21	24.4
ปานกลาง	45	52.3
น้อย	3	3.5
รวม	86	100.0

2.2 บุคคลในครอบครัวที่มีบทบาทในการตัดสินใจการเลือกใช้การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.7 ตัดสินใจดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยตัวเอง รองลงมาบุคคลที่มีบทบาทในการช่วยตัดสินใจเป็นภรรยา/บุตร และ บิดา/มารดา คิดเป็นร้อยละ 4.7 รายละเอียดดังตารางตารางที่ 15

ตารางที่ 15 บุคคลในครอบครัวที่มีบทบาทในการตัดสินใจการเลือกใช้การดำเนินชีวิต ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

N = 86

บุคคลในครอบครัวที่มีบทบาท ในการตัดสินใจการเลือกใช้การ ดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจ พอเพียง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บิดา/มารดา	4	4.7
ตัวท่านเอง	78	90.7
ภรรยา/บุตร	4	4.7
รวม	86	100.0

2.3 หน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุนการตัดสินใจในการเลือกใช้การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 55.8 ระบุว่า มีหน่วยงานภาครัฐ เช่น เกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ และองค์การบริหารส่วนตำบล เข้ามาสนับสนุนการตัดสินใจ รองลงมาเป็นหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย มูลนิธิรักป่า คิดเป็น ร้อยละ 38.4 และสถาบันศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โรงเรียนวัดห้วยทราย ร้อยละ 5.8 รายละเอียดดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 หน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุนการตัดสินใจ

N = 86

หน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุน การตัดสินใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หน่วยงานภาครัฐ	48	55.8
สถาบันศึกษา อื่น ๆ เช่น ปิโตรเลียมแห่ง ประเทศไทย มูลนิธิรักป่า	5 33	5.8 38.4
รวม	86	100.0

**ตอนที่ 3 ระดับความรู้ความเข้าใจตามแนว ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงที่ได้นำไปปฏิบัติ
ในชีวิตประจำวันของเกษตรกร**

การที่เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เกษตรกรสามารถดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง ซึ่งงานวิจัยได้ศึกษาด้านการตัดสินใจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง บุคคลในครอบครัว และหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

3.1) ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.1 เศรษฐกิจพอเพียง ครอบคลุมวิถีชีวิตทุกส่วนของคนไทย โดยไม่ใช่เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเดียว ตอบถูก 71 คน (82.55) ตอบผิด 15 คน (17.44)

3.1.2 เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีทางตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ตอบถูกทั้งหมด 86 คน (100)

3.1.3 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงถูกทั้งหมด 86 คน (100)

3.1.4 ความพอเพียงหมายถึงทุกครอบครัวจะต้องผลิตของกินของใช้เอง โดยไม่พึ่งพาผู้อื่น ตอบถูก 18 คน (20.93) ตอบผิด 68 คน (79.06)

3.1.5 ท่านได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอตอบถูก 84 คน (97.67) ตอบผิด 2 คน (2.32)

3.1.6 ท่านได้ศึกษาหาความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่นๆ ทุกคนที่สนใจ ไม่ใช่แต่ญาติพี่น้องเท่านั้น ตอบถูก 83 คน (96.51) ตอบผิด 3 คน (3.48)

3.1.7 ท่านนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้กับอาชีพของตนที่ละน้อย ไม่ทำมากเกินไป ตอบถูก 81 คน (94.18) ตอบผิด 5 คน (5.81)

3.1.8 การทำบัญชีครัวเรือน ทำให้ท่านเห็นถึงสถานะ การใช้จ่ายที่ชัดเจน ทำให้ท่าน ลด ละ เลิก ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นบางส่วนได้ ตอบถูก 79 คน (91.86) ตอบผิด 7 คน (8.13)

3.1.9 การปลูกพืชท่านใช้วิธีในการกำจัดศัตรูพืช ตอบถูก 71 คน (82.55) ตอบผิด 15 คน (17.44)

3.1.10 ท่านทำการผลิตหลายๆ อย่าง ไม่ใช่ทำการผลิตเพียงอย่างเดียว ตอบถูก 76 คน (88.37) ตอบผิด 10 คน (11.62)

3.1.11 ท่านเห็นเพื่อนบ้านปลูกพืชชนิดใหม่แล้วร่ำรวมหาศาล ท่านจะรีบทำตาม โดยไม่ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในพืชชนิดนั้น ตอบถูก 82 คน (95.34) ตอบผิด 4 คน (4.65)

3.1.12 ถ้าท่านคิดจะสร้างบ้านใหม่ของท่านเหตุผลจะขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกและความจำเป็นในการดำรงชีวิต ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเงินแต่เพียงอย่างเดียว ตอบถูก 46 คน (53.60) ตอบผิด 40 คน (46.51)

3.1.13 ใกล้ถึงเวลาเก็บเกี่ยวแล้วแต่แมลงศัตรูพืชกำลังระบาด เพื่อจะได้ไม่ขาดทุน ท่านจึงใช้สารเคมีในการกำจัดแมลงและรีบเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อส่งตลาด ตอบถูก 68 คน (79.06)

ตอบผิด 18 คน (20.93)

3.1.14 ท่านได้ใช้หลักธรรมเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ตอบถูก 81 คน (94.18)

ตอบผิด 5 คน (5.81)

3.1.15 ท่านได้มีการวางแผนชีวิตตัวเอง และได้มีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ตอบถูก 80 คน (93.02) ตอบผิด 6 คน (6.97)

ตารางที่ 17 คำตอบของคะแนนที่วัดได้

ความรู้ความเข้าใจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้นำไปปฏิบัติ	คำตอบของเกษตรกรที่วัดได้	
	ตอบถูก จำนวน (ร้อยละ)	ตอบผิด จำนวน (ร้อยละ)
1.เศรษฐกิจพอเพียง ครอบคลุมวิถีชีวิตทุกคนของคนไทย โดยไม่ใช่เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเดียว	71 (82.55)	15 (17.44)
2.เกษตรทฤษฎีใหม่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีทางตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	86 (100)	0 (0)
3.หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	86 (100)	0 (0)
4.ความพอเพียงหมายถึงทุกครอบครัวจะต้องผลิตของกินของใช้เอง โดยไม่พึ่งพาผู้อื่น	18 (20.93)	68 (79.06)
5. ท่านได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ	84 (97.67)	2 (2.32)
6.ท่านได้ศึกษาหาความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่นๆ ทุกคนที่สนใจ ไม่ใช่แต่ญาติพี่น้องเท่านั้น	83 (96.51)	3 (3.48)
7.ท่านนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้กับอาชีพของตนทีละน้อย ไม่ทำมากเกินไป	81 (94.18)	5 (5.81)
8.การทำบัญชีครัวเรือน ทำให้ท่านเห็นถึงสถานะ การใช้จ่ายที่ชัดเจน ทำให้ท่าน ลด ละ เลิก ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นบางส่วน	79 (91.86)	7 (8.13)
9. การปลูกพืชท่านใช้วิธีในการกำจัดศัตรูพืช	71 (82.55)	15 (17.44)

ตารางที่ 17 คำตอบของคะแนนที่วัดได้ (ต่อ)

10. ท่านทำการผลิตหลายอย่างไม่ใช่ทำการผลิตเพียง อย่างเดียว	76 (88.37)	10 (11.62)
11. ท่านเห็นเพื่อนบ้านปลูกพืชชนิดใหม่แล้วร่ำรวยมหาศาล ท่านจะรีบทำตามโดยไม่ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	82 (95.34)	4 (4.65)
12. ถ้าท่านคิดจะสร้างบ้านใหม่ของท่านเหตุผลจะขึ้นอยู่กับ จำนวนสมาชิกและความจำเป็นในการดำรงชีวิต ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ กับเงินแต่เพียงอย่างเดียว	46 (53.60)	40 (46.51)
13. ใกล้ถึงเวลาเก็บเกี่ยวแล้วแต่แมลงศัตรูพืชกำลังระบาด เพื่อ จะได้ไม่ขาดทุน ท่านจึงใช้สารเคมีในการกำจัดแมลงและรีบ เก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อส่งตลาด	68 (79.06)	18 (20.93)
14. ท่านได้ใช้หลักธรรมเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต	81 (94.18)	5 (5.81)
15. ท่านได้มีการวางแผนชีวิตตัวเอง และได้มีการปฏิบัติตาม แผนที่วางไว้	80 (93.02)	6 (6.97)

หมายเหตุ ข้อที่ถูก คือ ข้อที่ 1,2,3,5,6,7,8,9,10,12,14,15

ข้อที่ผิด คือ ข้อที่ 4 , 11 , 13

ตารางที่ 18 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนนระดับความรู้ความเข้าใจ โดยอิงจาก
เกณฑ์คำถามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 15 ข้อ จากกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อ
การเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาเป็นเกณฑ์การให้
คะแนน

เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.60) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง
อยู่ในระดับความรู้ดีมาก จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน โดยได้คะแนนเฉลี่ย 13.64 คิดเป็นร้อยละ 90.9
และเกษตรกรจำนวน 26 คน (ร้อยละ 30.23) อยู่ในระดับความรู้ดี โดยได้คะแนนเฉลี่ย 10.81 คิดเป็น
ร้อยละ 72.1 และมีเกษตรกรจำนวน 1 ราย อยู่ในระดับความรู้พอใช้ โดยได้คะแนนเฉลี่ย 9 คะแนน
คิดเป็นร้อยละ 60.0 รายละเอียดดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร

ช่วงคะแนน (ระดับความรู้)	จำนวน(คน) / ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร	
		คะแนน	คิดเป็นร้อยละ
13-15 คะแนน(ดีมาก)	59 (68.60)	13.64	90.96
10-12 คะแนน(ดี)	26 (30.23)	10.81	72.10
ต่ำกว่า 10 คะแนน (พอใช้)	1 (1.16)	9	60.00
รวม	86 (100.0)	11.15	74.33

ตอนที่ 4 ลักษณะการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ลักษณะการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านกิจกรรมการเกษตรที่เกษตรกรทำ ทั้งการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ หรือ วัตถุประสงค์ใช้ที่ดินส่วนใหญ่ไปในการผลิตหรือประกอบอาชีพ

4.1.ด้านกิจกรรมการเกษตร

4.1.1 หลังจากที่ได้ตัดสินใจดำเนินชีวิต ตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงแล้ว มีการจัดการกับที่ดินในการผลิต

1) ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 68.6 มีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ และร้อยละ 22.1 มีการปลูกพืชอย่างเดียวโดยไม่มีการเลี้ยงสัตว์ ยังมีจำนวนร้อยละ 5.8 ทำการจัดการที่ดินแบบอื่นๆ ร่วมด้วยเช่น ทำระบบน้ำ โดยที่ร้อยละ 3.5 มีเฉพาะการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่อย่างเดียว ซึ่งแสดงให้เห็นเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร เกษตรกรทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ที่แบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนๆ มีพื้นที่นา ข้าว พืชไร่ ไม้ผล สระน้ำ และบริเวณบ้าน เพื่อให้มีกิจกรรมการผลิตที่หลากหลาย มีผลผลิตออกทุกฤดูกาล มีรายได้ประจำวัน สัปดาห์ เดือน และปี การทำเกษตรแบบนี้ สามารถทำได้ในพื้นที่ทุกขนาดตั้งแต่ขนาดเล็ก ประมาณ 1-2 ไร่ จนถึงฟาร์มขนาดใหญ่ร้อยละเอ็ดดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 การตัดสินใจกับการจัดการที่ดินในการผลิต

N = 86

การตัดสินใจกับการจัดการ ที่ดินในการผลิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปลูกพืช	19	22.1
เลี้ยงสัตว์	3	3.5
ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์	59	68.6
อื่น ๆ	5	5.8
รวม	86	100.00

4.1.2 วัตถุประสงค์การใช้ที่ดินในการผลิตหรือประกอบอาชีพ

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 80.2 มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริโภคเหลือแล้วจึงจำหน่าย ร้อยละ 17.0 มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริโภค มีส่วนน้อยร้อยละ 5.8 ใช้ที่ดินเพื่อการจำหน่ายอย่างเดียว ซึ่งแสดงให้เห็นถึง ซึ่งแสดงให้เห็น เศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร เกษตรกรสามารถดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงได้ ด้วยการทำการเกษตรที่ผลิตเพื่อการบริโภคในครอบครัวก่อน เมื่อเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้ ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 วัตถุประสงค์การใช้ที่ดินในการผลิตหรือประกอบอาชีพ

N = 86

วัตถุประสงค์การใช้ที่ดินใน การผลิตหรือประกอบอาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บริโภคเองในครัวเรือน	12	14.0
จำหน่าย/ขาย	5	5.8
บริโภคในครัวเรือนถ้าเหลือ	69	80.2
จึงขาย		
รวม	86	100.0

4.1.3 ความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง

จากผลการวิจัยด้านความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ ตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.854 ซึ่งอยู่ในระดับ “มาก” และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.31 ในประเด็น “การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านเกิดการปลูกฝังในการการอยู่ร่วมกัน มีการเอื้ออาทรต่อกัน” และค่าเฉลี่ยน้อยสุดเท่ากับ 3.97 ในประเด็น “การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้ท่านมีความเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน ” แสดงให้เห็นว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างใน อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ มีความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับมากที่สุด รายละเอียดดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับความสำคัญของความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็น	ความตระหนัก					ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้ท่านมีความเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน	28 (32.6)	27 (31.4)	28 (32.6)	1 (1.2)	2 (2.3)	3.91	0.953	มาก
2. การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านมีเวลาให้กับครอบครัวมากขึ้น	42 (48.8)	21 (24.4)	21 (24.4)	0 (0)	2 (2.3)	4.17	0.960	มาก
3. การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้ชุมชนของท่านมีความเข้มแข็ง	31 (36.0)	39 (45.3)	13 (15.1)	3 (3.5)	0 (0)	4.14	0.799	มาก
4. การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านเข้าร่วมประเพณีของท้องถิ่นได้อย่างสม่ำเสมอ	24 (27.9)	38 (44.2)	21 (24.4)	3 (3.5)	0 (0)	3.97	0.818	มาก
5. การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านเกิดการปลูกฝังในการการอยู่ร่วมกัน มีการเอื้ออาทรต่อกัน	38 (44.2)	40 (46.5)	5 (5.8)	3 (3.5)	0 (0)	4.31	0.740	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม						4.10	0.854	มาก

4.1.4 การจับจ่ายใช้สอย (ด้านการใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

จากผลการวิจัยการจับจ่ายใช้สอย (ด้านการใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) ของกลุ่มเกษตรกร ในอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ มีการจับจ่ายใช้สอย (ด้านการใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) ระดับมาก โดยมีค่ามากที่สุดคือ 4.26 และค่าน้อยสุดเท่ากับ 3.78 โดยประเด็นที่ได้คะแนนมากที่สุดคือ “ท่านและครอบครัวได้อาหารที่มีอยู่ตามชุมชนมารับประทานโดยไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย” และประเด็นน้อยที่สุดคือ “ท่านมักจะซื้อข้าวของเครื่องใช้ที่อำนวยความสะดวกโดยการกู้หนี้ยืมสินหรือการซื้อของเงินผ่อนเช่น เครื่องซักผ้า เครื่องอบอาหาร โทรศัพท์มือถือ” รายละเอียดดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 การจับจ่ายใช้สอย (ด้านการใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

ประเด็น	การจับจ่ายใช้สอย					ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลความ
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
1 ท่านและครอบครัวได้อาหารที่มีอยู่ตามชุมชนมารับประทานโดยไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย	39 (45.3)	33 (38.4)	12 (14.0)	1 (1.2)	1 (1.2)	4.26	0.829	มากที่สุด
2 ท่านมีการอบรมสั่งสอนสมาชิกในครอบครัวให้มีการวางแผนการ	22 (25.6)	40 (46.5)	20 (23.2)	3 (3.5)	1 (1.2)	3.92	0.857	มาก
3 ท่านยังมีความต้องการที่จะบริโภคอาหารราคาแพงจากร้านอาหารที่มีชื่อเสียง	5 (5.5)	5 (5.5)	17 (19.8)	25 (29.1)	34 (39.5)	3.91	1.164	มาก
4 ท่านเลือกที่จะเข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐเป็นอันดับแรก	46 (53.5)	38 (20.9)	19 (22.1)	3 (3.5)	0 (0)	4.24	0.920	มากที่สุด
5 ท่านมักจะซื้อข้าวของเครื่องใช้ที่อำนวยความสะดวกโดยการกู้หนี้ยืมสินหรือการซื้อของเงินผ่อน เช่น เครื่องซักผ้า เครื่องอบอาหาร โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น	8 (9.3)	10 (11.6)	8 (9.3)	27 (31.4)	33 (38.4)	3.78	1.323	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม						4.02	1.01	มาก

4.1.5. ด้านการออม

การออม

ผลจากการศึกษา พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 76.7 มีการทำบัญชีครัวเรือนรองลงมาไม่ได้ทำบัญชีครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 23.3 เนื่องจากขาดแรงจูงใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือน และขาดการติดตามจากเจ้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ การมีรายได้ที่พอเพียงต่อรายจ่ายผลจากการศึกษา พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 80.2 มีรายได้พอใช้กับรายจ่าย รองลงมามีรายได้ไม่พอใช้ คิดเป็นร้อยละ 18.6 การปลูกฝังเรื่องการประหยัดให้แก่สมาชิกในครอบครัวผลจากการศึกษา พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด ร้อยละ 93.0 มีการปลูกฝังเรื่องการประหยัด รองลงมา ไม่มีการปลูกฝังเรื่องการประหยัด คิดเป็นร้อยละ 4.7 ซึ่งเกิดจากขาดความรู้ ความเข้าใจในเทคนิคการปลูกฝังเรื่องการประหยัดให้แก่สมาชิกเพราะไม่ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญในอนาคต สำหรับด้าน การวางแผนในการใช้จ่ายเงิน ประจำเดือนของครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ นั้น ผลจากการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.0 มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินประจำเดือนของครอบครัว รองลงมา ไม่มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินประจำเดือนของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 12.8 เนื่องจากจากการไม่มีความรู้ด้านการวางแผนการใช้จ่ายเงิน รายละเอียดดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ด้านการออม

ด้านการออม	จำนวน	ร้อยละ
ทำนและครอบครัวยุได้ ทำบัญชีครัวเรือนหรือไม่		
ทำ	66	76.7
ไม่ทำบัญชี	20	23.3
ทำนมีรายได้เพียงพอ ต่อรายจ่ายหรือไม่		
พอใช้	69	80.2
ไม่พอใช้	16	18.6
ทำนมีการปลูกฝังเรื่อง การประหยัดให้แก่สมาชิกหรือไม่		
ปลูกฝัง	80	93.0
ไม่ได้ปลูกฝัง	4	4.7
ทำนมีการวางแผนในการใช้จ่ายเงิน ประจำเดือนของครอบครัวสมาชิกหรือไม่		
มี	74	86.0
ไม่มีการวางแผน	11	12.8

4.1.6 . ด้านสุขภาพกาย

6.1 สุขภาพกาย

เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52.32) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสุขภาพ อยู่ในระดับ
 ความรู้ดีมาก จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน โดยได้คะแนนเฉลี่ย 5.31 และเกษตรกรจำนวน 36 คน
 (ร้อยละ 41.86) อยู่ในระดับความรู้ปานกลาง โดยได้คะแนนเฉลี่ย 3.66 และมีเกษตรกร
 จำนวน 5 ราย อยู่ในระดับความรู้ต่ำ โดยได้คะแนนเฉลี่ย 1.6 คะแนนซึ่งโดยหลักการเศรษฐกิจ
 พอเพียงเป็นการพึ่งพาตนเอง การใช้จ่ายจากการอุปโภคบริโภคเท่าที่จำเป็น เมื่อปลูกพืชผักเลี้ยง
 สัตว์ไว้บริโภคเอง ย่อมส่งผลต่อสุขภาพที่ดีปลอดภัยจากสารเคมี ที่ปนมากับพืชผักรายละเอียดดัง
 ตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาระค่าเงินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร

ช่วงคะแนน / สุขภาพ	จำนวน(คน) / ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร (คะแนน)
5-6 คะแนน(ดีมาก)	45 (52.32)	5.31
4-3 คะแนน(ปานกลาง)	36 (41.86)	3.67
ต่ำกว่า 2 คะแนน(น้อย)	5 (5.81)	1.66
รวม	86 (100.00)	4.16

ตอนที่ 5. ด้านความพึงพอใจในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากผลการวิจัยด้านความพึงพอใจในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.906 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ มีความพึงพอใจในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับ มาก โดยมีค่าสูงสุดเท่ากับ 4.19 คะแนนในประเด็นเรื่อง “การใช้ชีวิตตามแนว ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ท่านพึงพอใจกับทรัพย์สินที่อยู่ เช่น บ้าน ที่ดิน” และค่าต่ำสุดเท่ากับ 3.64 คะแนนในประเด็นเรื่อง “ท่านมีผลผลิตทางการเกษตรตามเป้าหมายและพอเพียงเมื่อดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” รายละเอียดดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ความพึงพอใจในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็น	ความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลความ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1 ท่านพึงพอใจกับการมีเงินเหลือเก็บเพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	29 (33.7)	28 (32.6)	6 (30.2)	2 (2.3)	1 (1.2)	3.95	0.919	มาก
2 ท่านพึงพอใจที่สามารถชำระหนี้สินที่ท่านมีอยู่ได้ตามที่ต้องการ	25 (29.1)	38 (44.2)	17 (19.8)	4 (4.7)	2 (2.3)	3.93	0.943	มาก
3 ท่านมีผลผลิตทางการเกษตรตามเป้าหมายและพอเพียงเมื่อดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	18 (20.9)	23 (26.7)	42 (48.8)	2 (2.3)	1 (1.2)	3.64	0.880	มาก
4 การใช้ชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านพึงพอใจกับทรัพย์สินที่อยู่ เช่น บ้านที่ดิน เป็นต้น	41 (47.7)	26 (30.2)	14 (16.3)	4 (4.7)	1 (1.2)	4.19	0.952	มาก
5.การใช้ชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ท่านมีชีวิตที่เรียบง่าย และมีความสุข	30 (34.9)	42 (48.8)	10 (11.6)	3 (3.5)	1 (1.2)	4.13	0.837	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม						3.97	0.906	มาก

5) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามความพึงพอใจการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีตัวแปรอิสระ 11 ตัว คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะภาพทางสังคม กิจกรรมการเกษตร ขนาดพื้นที่ถือครองทั้งหมด จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานเกษตรกรในครัวเรือน รายได้จากอาชีพเกษตรกร รายได้อื่น ๆ จากภาคเกษตร รายจ่ายในครัวเรือน การนำความรู้ความเข้าใจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ กับตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการวัดค่าตัวแปรผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดค่าโดยการให้คะแนนของตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

1) เพศ

กำหนดให้

เพศชาย = 1 คะแนน

เพศหญิง = 0 คะแนน

2) อายุ

กำหนดให้ เป็นค่าตัวเลขที่ได้ตามอายุจริง

3) ระดับการศึกษาสูงสุด

กำหนดให้ ประถมศึกษา (ป.1-ป.6) = 1 คะแนน

มัธยมศึกษา (ม.1-ม.6/มศ.1-มศ.5) = 2 คะแนน

ปวช./ปวส. = 3 คะแนน

ปริญญาตรี = 4 คะแนน

4) สถานะภาพทางสังคม

กำหนดให้ เป็นผู้นำทางสังคม = 1 คะแนน

ไม่เป็นผู้นำ = 0 คะแนน

5) กิจกรรมทางการเกษตร

กำหนดให้ เป็นค่าตัวเลขที่ได้ตามจำนวนกิจกรรม

6) ขนาดพื้นที่ถือครองทั้งหมด

มี 1-5 ไร่ = 1 คะแนน

มี 6-10 ไร่ = 2 คะแนน

มี 11-15 ไร่ = 3 คะแนน

มี 15 ไร่ ขึ้นไป = 4 คะแนน

7) จำนวนสมาชิกในครอบครัว

กำหนดให้ เป็นค่าตัวเลขที่ได้ตามจำนวนสมาชิก

8) จำนวนแรงงานในครัวเรือน

กำหนดให้ เป็นค่าตัวเลขที่ได้ตามจำนวนแรงงาน

9) รายได้ครัวเรือนจากภาคเกษตรทั้งหมดต่อเดือน

กำหนดให้ 2,000-5,599 บาท = 1 คะแนน

5,600-9,199 บาท = 2 คะแนน

9,200-12,799 บาท = 3 คะแนน

12,800-16,399 บาท = 4 คะแนน

16,400-20,000 บาท = 5 คะแนน

10) รายได้ครัวเรือนจากนอกภาคเกษตรทั้งหมดต่อเดือน

กำหนดให้ 1,000-4,799 บาท = 1 คะแนน

4,800-8,599 บาท = 2 คะแนน

8,600-12,399 บาท = 3 คะแนน

12,400-16,199 บาท = 4 คะแนน

16,200-20,000 บาท = 5 คะแนน

11) ความรู้ในเรื่องการปฏิบัติตามแบบเศรษฐกิจพอเพียง

กำหนดให้ ระดับคะแนนต่ำกว่า 10 คะแนน = 1 คะแนน

กำหนดให้ ระดับคะแนนต่ำกว่า 10-12 คะแนน = 2 คะแนน

กำหนดให้ ระดับคะแนนต่ำกว่า 13-15 คะแนน = 3 คะแนน

ตัวแปรตาม

คือ ความพึงพอใจในการ การใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง ตัวแปรดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดค่าตัวเลขดังนี้

ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด	= 1 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อย	= 2 คะแนน
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	= 3 คะแนน
ระดับความพึงพอใจมาก	= 4 คะแนน
ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	= 5 คะแนน

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน	
		N = 86	
1.เพศ	1.56	0.500	
2.ระดับการศึกษา	2.41	0.987	
3.สถานะภาพทางสังคม	1.49	0.778	
4.ขนาดพื้นที่ถือครองทั้งหมด	4.10	5.64	
5.จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	2.14	0.722	
6.จำนวนแรงงานเกษตรกรในครัวเรือน	1.28	0.607	
7.กิจกรรมการเกษตร	2.87	1.093	
8.รายได้จากอาชีพเกษตรกร	5,291.0	45.32	
9.รายได้อื่น ๆ จากนอกภาคเกษตร	4,360.0	0.94	
10.อายุ	48	22.84	
11.การนำความรู้ความเข้าใจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ	1.01	0.107	

โดยผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระที่จะนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังนี้

เมื่อตัวแปรตาม Y1 = ความพึงพอใจในการดำเนินชีวิต

ตัวแปรอิสระ X1 = เพศ

X2 = การศึกษา

X3 = สถานะภาพทางสังคม

X4 = ขนาดพื้นที่ถือครองทั้งหมด

X5 = จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

X6 = จำนวนแรงงานเกษตรกรในครัวเรือน

X7 = กิจกรรมการเกษตร

X8 = รายได้จากอาชีพเกษตรกร

X9 = รายได้อื่น ๆ จากนอกภาคเกษตร

X10 = อายุ

X11 = การนำความรู้ความเข้าใจตามแนว ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ

ผลของการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 11 ตัวแปรเข้าไปในสมการแล้วคำนวณโดยใช้วิธีแบบปกติ (enter) ปรากฏว่าได้ค่า $F = 13.037$; $Sig = .000$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ และทำนายตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น โดยในกลุ่มตัวแปรอิสระทั้งหมด 11 ตัวแปร พบว่ามีตัวแปรจำนวน 3 ตัวแปร ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 ได้แก่ 1) กิจกรรมการเกษตร (X7) และตัวแปรตามที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 = 1) รายได้จากอาชีพเกษตรกร (X8) 2) การนำความรู้ความเข้าใจตามแนว ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ (X11) โดยตัวแปรที่มีผลในเชิงบวก คือกิจกรรมการเกษตร รายได้จากอาชีพเกษตรกร ส่วนตัวแปรที่มีผลในเชิงลบ คือ การนำความรู้ความเข้าใจตามแนว ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ (ในภาพรวม) รายละเอียดดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เมื่อตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁
Y	1	.189	.020	.172	-.052	-.093	-.093	.329**	.218*	.204	.022	-.227*
X ₁		1	.108	.056	-.056	-.172	-.050	-.087	-.026	-.067	-.108	.035
X ₂			1	.006	-.006	-.093	.134	.100	-.106	.009	.072	-.286**
X ₃				1	.016	-.059	-.115	.195	.327**	-.006	-.056	-.042
X ₄					1	.200*	-.003	.070	-.059	-.093	-.172	.108
X ₅						1	.014	-.003	-.115	.134	-.050	.101
X ₆							1	.070	.195	.100	-.087	-.191
X ₇								1	.150*	-.106	-.026	.083
X ₈									1	.109*	-.067	.046
X ₉										1	-.008	-.287**
X ₁₀											1	-.122
X ₁₁												1

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 , * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 27 พบว่า กิจกรรมการผลิต มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 หมายความว่ากิจกรรมการเกษตรที่เพิ่มขึ้นทำให้เกษตรกรมีความพึงพอใจ ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รายได้จากการเกษตรมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งแสดงถึงเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้นเกษตรกรจะมีความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้ในการดำเนินชีวิตตามแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 นั้นแสดงถึงถ้าเกษตรกรมีความรู้ในด้านการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อย จะทำให้ความพึงพอใจในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงลดลง

ตอนที่ 6 ปัญหา-อุปสรรค แนวทางการแก้ไข และข้อเสนอแนะในการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดำเนินชีวิต

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกร ร้อยละ 68.57 มีปัญหาในเรื่อง ของแหล่งน้ำ คือ ไม่มีแหล่งน้ำทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง และฤดูฝนมีน้ำป่าไหลหลาก รongลงมาร้อยละ 22.86 มีปัญหา ด้านเศรษฐกิจอันเนื่องจากขาดแหล่งทุน และร้อยละ 8.57 มีปัญหาด้านที่ดินทำการเกษตร เพราะดินของเกษตรกรมีสารเคมีปนเปื้อนไม่สามารถทำการเกษตรแบบอินทรีย์ได้

ตารางที่ 28 ปัญหา-อุปสรรค

ปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านเศรษฐกิจ	8	22.86
ด้านที่ดิน	3	8.57
ด้านแหล่งน้ำ	24	68.57
รวม	35	100.00